

is, egyáltalán nem alkalmasak a munkálkodási ösztön serkentésére — mely nélkül sikeres fejlődés nem képzelhető — sőt ellenkezőleg a kereskedő vállalkozási szellemét a legsúlyosabb békákba verik: bizonyára kézzelfogható.

A német vámemelés Magyarországra nézve közgazdasági szempontból tekintve is érzékeny kárral járna, mely számszerűleg kifejezve mintegy évi 3,250.000 frtra rug. Ezen összeg nemcsak az erdőtulajdonosokra, csertermelők és cserkereskedőkre, hanem a keze munkájából élő népesség egyrészére, továbbá a szállítási intézmények stb.-re nézve is veszendőbe menne, minélfogva fölöttébb kívánatos volna, hogy e kérdést mérvadó köreink is minélelőbb megérdemelt figyelmükre méltassák!

Fenyőfaforgalmunk a bécsi piacczal és tengeri fakivitelünk.

Irta: Tiger mann Sándor.

Az „Erdészeti Lapok“ augusztus havi füzetében az aldunai államokkal folytatott fakereskedelmünkről szólottunk volt. Folytatni óhajtván külkereskedelmi viszonyaink leírását, legyen szabad ezuttal a bécsi piacczal és a flumei kikötővel fennálló fakivitelünk főbb mozzanatait megismertetni az eziránt érdeklődő olvasókkal.

Az ez idén meglehetősen forgalmu belföldi piacaink után, mint faáruink fogyasztója, első sorban a szomszéd főváros, Bécs jöhet tekintetbe, mivel ott austriai, stíriai, galicziai és egyéb eredetű fakészítményeken kívül tetemes mennyiségű magyarországi fűrészanyag is forgalomba jő. Alsó-Austria vidéki helyei egészben véve is igen csekély mennyiségű ma-

gyar eredetű anyagot fogyasztanak, mivel az exportnak oda-irányítására a kellő közvetlen és olcsó szállítási kedvezmények nem állanak rendelkezésünkre. Ellenben Bécs város maga, a Zsolnánál létező s a vágvölgyi vasutat a kassa-oderbergi vasuttal egybekapcsoló összeköttetés létesítése óta, tetemesebb mennyiségű magyar fűrészanyagot hozat, a mely legnagyobb-részt ládák készítésére szolgáló deszkákból, lécekből, különböző méretű luczfenyő deszkákból, végre gyalult és hernyolt deszkákból áll.

A fatermelők Bécs városát gyártmányaikkal szivesen keresik fel, még pedig nem csupán az elérhető árak kedvezőbb volta miatt, hanem leginkább azon oknál fogva is, mivel Bécs faszükséglete annyira sokoldalú, hogy ott mindennemű és méretű anyag értékesíthető, többek között eladhatók nagyobb mennyiségben és kedvező árak mellett azon keskenyebb anyagok is, melyek a fűrészanyagok szélesebb minőségeinek előállítására alkalmával a rönkök oldalrészeiből készíthetők és egyébként hulladékot képeznének.

Bécs faszükséglete jelenleg ugyan nem oly nagy többé, mint a nemrég elmúlt években volt, mindazonáltal még jelentékenynek mondható azon oknál fogva is, mivel a külvárosokban mutatkozó nagyobb mérvű építkezések folytán ácsmesterek és fakereskedők nagyobb megrendeléseket tesznek, míg az asztalosok csak csekélyebb szükségletet mutatnak fel, kivéve a ládakészítőket, kik folytonosan tetemes bevásárlásokat tesznek. Bárugyan az árak sem oly magasak többé, mint ennekelőtte, mégis be kell vallanunk, hogy azok a magyar fatermelőre nézve meglehetősen kedvezők. Jelenleg a bécsi vasuti állomáshoz szállított fenyő fűrészáruért következő árak érhetők el kölblábanként.

Ládakészítésre szolgáló :

$1/2''$ vastag, 3—4'' széles jegenyefenyő deszkáért	35 kr.
„ „ 4—7'' „ „ „	38 „
„ „ 5—9'' „ „ „	42—43 „

• Borításokra szolgáló :

$3/4''$ vastag, 6—9'' széles jegenyefenyő deszkáért	40 kr.
„ „ 10—11'' „ „ „	41—42 „

Padozatok készítéséhez való :

$4/4''$ vastag, 10—13'' szél. jegenyefenyő deszkáért	48—50 kr.
léczekért, különböző méreteken	39—41 „
fűrészelt épületfáért	40 „
ácsolt „	42 „

Luczfenyő fűrészáruért fizettetik, még pedig :

$1/2''$ vastag, 6—8'' széles deszkáért .	48 kr.
„ „ 10—12'' „ „ .	62 „
$3/4''$ „ 6—9'' „ „ .	48 „
„ „ 10—12'' „ „ .	60 „
$4/4''$ „ 5—7'' „ „ .	46 „
„ „ 8—9'' „ „ .	49 „
„ „ 10—12'' „ „ .	58 „
$5/4''$ „ 6—8'' „ „ .	46—47 „
„ „ 10—12'' „ „ .	55—56 „
$6/4$ — $8/4''$ „ 10—12'' „ padlókért .	58 „

A Bécsbe szállító fatermelőkre nézve kellemetlen azonban az a rendszer, a melyszerint az ottani vevők az áru értékének kiegyenlítését teljesíteni szokták. Ott ugyanis az a szokás dívik, hogy a vevő az árut addig hagyja a vasuti állomáson, a míg arra okvetlenül szüksége nincs. Ezen rossz szokást az osztrák-magyar államvasut-társaság olcsó fekbér tételei is előmozdítják. Minthogy az árunak a vasutállomástól való elfuvarozása előtt a vevő annak értékét ki nem egyenliti, gyakran megesik, hogy a kiegyenlítésre egy teljes hónapig, sőt még tovább is kell várakozni, s mivel a kiegyenlítés vagy

4—6 havi váltó által, vagy készpénzfizetés mellett 2⁰/₀ engedménnyel eszközöltetik, fatermelőink meglehetősen kamatvesztességet szenvednek. Ennek a szokásnak a beszüntetésére a fatermelők közös megállapodása, a nagy verseny miatt nem biztathat sikerrel, annál kevésbé, mert vannak czégek, melyek a fekbér csekélységére való tekintettel az árut „fekbérmentesen“ adják el. Ennek következtében az osztrák-magyar államvasutársaság bécsi állomása gyakran annyira megtelik faáruval, hogy ez a vasuti közegek által átrakatik, a minek teljesítéseért waggonrakományként két frt fizetendő a vasutnak. De mivel a vevő az árut bérmentesen Bécsbe szállítottan rendelte meg, ezen illeték is az eladót terheli.

A Bécsben létesült fatőzsde működése eddig kevés reális eredményt mutathat fel. Usanceai a fatermelőkre nézve ugyan előnyösek volnának, de a vevők közül igen ritkán találkozik olyan, ki azoknak alávetné magát.

A trencsén-hradischi vasutvonal által, a kassa-oderbergi vasut mentén lévő fűrésztelepek részére némi kilátás nyílik a Morva és Csehországba való fakivitelre, mivel ezen tartományok nagy kiterjedésű iparuk következtében, nagy faszükséglettel bírnak.

Lássuk már most azokat az esélyeket, melyek tengeri fakivitelünkre nézve fenállanak a fiumei és trieszti kikötők útján.

Az a körülmény, hogy ezen két kikötőn át ezelőtt legnagyobb részt karinthiai, krajnai és steierhoni fűrészanyagot vittek ki, abban lelte magyarázatát, hogy egyrészt a mondott három tartomány gyártmányaival a szükségletet teljesen képes volt fedezni, másrészt pedig Magyarország fakivitele Fiuméhez vezető közvetlen vasuti vonallal nem rendelkezett. A budatriesti vasutvonal nem igen volt tekintetbe vehető, mert a

cs. kir. sz. déli vasuttársaság, köztudomás szerint, Magyarország kereskedelmi érdekei iránt soha sem részeltetett különös előzékenységgel. Ezek a rossz viszonyok azonban most már megszűntek, a mennyiben most a m. kir. államvasutak által nyújtott díjkedvezmények folytán a magyar áru olcsóbban és akadálytalanul juthat Fiuméba.

Fiume, a kikötő város, azonban mai viszonyai között még nem egészen alkalmas arra, hogy nagy kiterjedésű fa-exportot közvetíthessen. Egyfelől nem rendelkezik elegendő számú tőkepénzes közvetítővel, mint pl. Triest, s másfelől nem bír oly kedvező viszonyokkal a hajózásra nézve, s különösen nem bír elég helyiséggel, hogy ott nagy mennyiségű árukat lehessen kezelni, Fiumében mindennapi esemény, hogy vitorlás hajók érkeznek Olaszországból, melyek egy-két nap múlva 4—6 waggon súlyú rakományal, mely a közeli Karinthiából hozatik be, utnak indulnak, mivel a Magyarországból való behozatal annyi időt vesz igénybe, a meddig ezek a hajók nem várakozhatnak. Azonfelül a fiumei faraktárak egyáltalában hiányosak s a magyarországi fatermelők fel is szólították már arra, hogy Fiumében raktárt alapítsanak, de erre mindeddig vállalkozó nem akadt, és mivel e miatt a fiumei raktárakban a szükséges méretű fenyőanyagok nem voltak mindig készletben, a külföldi vevők természetesen, a jobban ellátott Triest városa felé fordultak, úgy hogy Fiume a fenyőfakivitel tekintetében jóval visszamaradt, s így a tengeri fakivitel lényeges része a trieszti ügynökök kezeiben van, a kik a fán kívül más áruk forgalomba hozatalával is foglalkoznak.

Ezek a trieszti ügynökök megveszik az árut a termelőktől s a termelőkkel versenyeznek is, mivel ez utóbbiak, ha a fogyasztókkal közvetlenül érintkeznének, m^3 -enként legalább is egy forinttal magasabb árt érhetnének el, mint jelenleg.

A triesti és fiumei fakereskedők nagybani árai jelenleg m^3 -enként a következők, Fiumében :

Morali és mezzo moraliért 16 frt.

20 mm vastag, 8—14 velencei hüvely széles luczfenyő deszkáért 20—20 frt 50 kr.

25 mm vastag, 8—14 velencei hüvely széles luczfenyő deszkáért 19 frt 50 kr 20 frt.

20 mm vastag, 8—14 velencei hüvely széles jegenyefenyő deszkáért 17 frt 50 kr 18 frt.

25 mm vastag, 8—14 velencei hüvely széles jegenyefenyő deszkáért 17—17 frt 50 kr.

Triestben ezek az áruk m^3 -enként 50 krral magasabbak.

A magyarországi termelőknek ezek szerint kiváló érdekekben áll, hogy Fiumében haladéktalanul nagyobb raktárakat alapítsanak, mert ez által a kereskedelem, mely jelenleg Triestben központosul, minden nagyobb nehézség nélkül Fiumébe tereltetnék át, a vevők ugyanis maguk is nyervén a változás által, saját érdekekben valószínűleg kizárólag Fiumét keresnék fel.

Fakereskedelmünk tartós javulását mindenesetre csakis a nagy kiterjedésű kivitteltől várhatjuk és ez a jelenlegi vámpolitikai viszonyok mellett csupán a tengeri külkereskedelem ápolása által érhető el.

Tengeri fakivittelt eszközölhetünk Dalmáciába, Olaszországba, Görögországba, Sziciliába, Tunisbe, Egyiptomba és Algierbe, az Archipelagus szigeteire, Törökországba (Konstantinápolyba, Salonichibe stb.), Smyrnába stb. és a petroleumszállításáról híres orosz városba, Batumba is, mely nagy szükséglettel bír. Mindezek az országok összes faszükséglete annyira tetemes és jelentékeny, hogy csupán hazánk fatermelése által ki sem lenne elégíthető, ezért más országok tisztességes versenye az áru értékesíthetését kedvezőtlenül

nem fogná befolyásolhatni, bátran irányíthatjuk tehát figyelmünket a nevezett államokra.

Galiczia nagy mennyiségű faárut szállít Odessán át Konstantinápolyba, Batumba, Smyrna és Alexandriába. Ugyanezen helyekre exportált ezelőtt a galaczi fűrésztelep is, de a Románia és Törökország között fennállott vámszerződés megszűnése óta, ezen utóbbi gyár fűrészzei nagyrészt szünetelnek.

A magyar áru kivitelének utja Triesten, illetve Fiumén és Galacson át vezet. Fiumén át faáruink Olaszhonba, Tunis, Algier és más tengerentúli fogyasztó országokba volnának szállítandók, míg a Smyrnába, Konstantinápolyba s Alexandriába való kivitel részére a Galacson át vezető tengeri ut lenne ajánlható. Ez utóbbi kombináció mellett, a felső-magyarországi áru a Budapest dunaparti teherpályaudvar nevű állomásig vasuttal, onnan Galaczig hajóval szállítható.

Az erdélyi faárúk pedig közvetlenül vasuttal Predealon át Galaczra mehetnek, hol aztán a tengeri hajókba való átrakás eszközölthetik.

Az áruk átvétele a vevők által rendszerint Galacson, illetve Triesten vagy Fiumében történik és ugyanott eszközöltetik kiegyenlítésük is. A fentemlitett, fiumei raktárak létesítése annyival is könnyebb, mivel azokra ugyancsak Fiumében kölcsönök is volnának felvehetők.

Igen kívánatos és felette fontos, hogy a fentjelzett fogyasztóterületek nagyobb mérvben való megszerzése hazai fakereskedelmünknek az által könnyíttessék meg, hogy a nagyméltóságú közmunka és közlekedési ministerium a Fiumébe szóló vasuti dijszabásoknál további leszállításokat léptetne életbe, mely engedmény az ezáltal beálló forgalom emelkedése által gazdagon pótolhatnák.

Az erdőbirtokosok szintén hozzájárulhatnak faüzleti viszonyaink javításához az által, ha eladásaiknál a vevő részéről

magasabb összegű biztosítékot követelnek, nem csak a saját érdekeik megóvása céljából, hanem egyszersmind annak a megakadályozása végett is, hogy a fakereskedés oly gyöngyezekbe kerüljön, a kik a faárak és ezzel az erdők értékének is gyakran idéznek elő csökkenést.

A Zsilvölgy aquitankorú florája.

Közli: M á g o c s y.¹

Ily című mű képezi a m. k. földtani intézeti évkönyv hetedik kötetének most megjelent utolsó füzetét, mely dr. Staub Mór fáradhatlan munkásságának az eredménye.

A mű tartalma nem érdekli közvetlenül az „Erdészeti Lapok“ t. olvasóit, mégis érdemesnek tartjuk a mű vég somáját, mintegy a mű ismertetőjeként röviden összefoglalva közölni jórészt a szerző szavaival, jól tudva azt, hogy t. olvasóink mily érdekléssel fogadták az e Lapok hasábjain nem rég megjelent rokon tárgyú cikkeket.

A mű szerzője pontos tanulmányozás s az adatok szorgalmas felkutatása alapján terjedelmes leírást közöl a zsilvölgyi szénteknöben talált fajokról: Tanulmányainak eredménye az, hogy a Zsilvölgy fosszil florája eddig 92 többé-kevésbé biztosan meghatározható növény maradványt szolgáltatott. Ezek közül a benünket közelebről érdeklő fásnövények szám szerint a következő családokra oszlanak el:

Coniferae 5 faj, Cupuliferae 7, Junglandaceae 5, Myricaceae 3 vagyis az Amentaceae, összesen 15 faj, Urticeae 4, Ulmaceae 1 (?), Platanaceae 1, Lauraceae 14, Tiliaceae 2, Aceraceae 3, Malpighiaceae 4, Celastraceae 2, Vitaceae 1, Rhamnaceae 3, Proteaceae 1, Papilionaceae 1, Caesalpiniaceae 5, Ericaceae 1 faj. „Sem a harasztok, sem a tülevelű fák nem